

УДК 027.7:378.046-021.68(477.54)

I.M. Онопрієнко

Харківська медична академія післядипломної освіти

Бібліотека

БІБЛІОТЕКА ЗАКЛАДУ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

Розглянуто організацію та зміст діяльності бібліотеки Харківської медичної академії післядипломної освіти. Висвітлено аспекти діяльності, специфіку та особливості організації роботи бібліотек закладів післядипломної освіти, впровадження інноваційних технологій.

Рассмотрена организация и суть деятельности библиотеки Харьковской медицинской академии последипломного образования. Освещены аспекты деятельности, специфика и особенности организации работы библиотек учреждений последипломного образования, внедрение инновационных технологий.

We consider the organization and content of the Library of Kharkiv Medical Academy of Postgraduate Education. Deals with matters, the specific features and organization of library graduate schools, introduction of innovative technologies.

Ключові слова: післядипломна освіта лікарів, бібліотека ХМАПО, специфіка організації роботи бібліотеки ХМАПО.

Ключевые слова: последипломное образование врачей, библиотека ХМАПО, специфика организации работы библиотеки ХМАПО.

Key words: postgraduate education of doctors, library KhMAPE, specificity of the library KhMAPE.

Навчання впродовж усього життя – стратегічний напрям розвитку світової системи освіти. Післядипломна освіта є постійно діючою ланкою в національній системі безперервної освіти. Безперервна медична освіта – освітній процес, за допомогою якого медичні працівники постійно оновлюють свої знання та практичні навички після завершення обов'язкової освіти.

У системі Міністерства охорони здоров'я України одним із провідних вищих медичних навчальних закладів є Харківська медична академія післядипломної освіти. Харківську медичну академію післядипломної освіти було засновано 10.11.1923 р. Спочатку вона мала назву: Харківський клінічний інститут для удосконалення лікарів, пізніше, з 1927 року – Український центральний інститут удосконалення лікарів. З 1991 р. Харківський інститут удосконалення лікарів. У 1999 р. інститут перейменовано у Харківську медичну академію післядипломної освіти за статусом вищого навчального закладу IV рівня акредитації.

В Україні існують три вищі навчальні заклади післядипломної освіти в медичній галузі: Національна медична академія післядипломної освіти ім. П. Л. Щупика, Харківська медична академія післядипломної освіти, Запорізька медична академія післядипломної освіти.

Академія здійснює всі види підготовки лікарів, та фахівців з вищою немедичною освітою, які працюють в системі охорони здоров'я як для України, так і для зарубіжжя. Щорічно академія проводить понад 1000 циклів підвищення кваліфікації, на яких навчається понад 18 тисяч слухачів з різних областей України, ряду міністерств, відомств: міністерства освіти та науки, міністерства внутрішніх справ, міністерства транспорту, Служби безпеки України, міністерства соціального забезпечення, Академії медичних наук та ін. Із 71 кафедр академії 62 є кафедрами клінічного напрямку.

Одночасно з навчальним закладом у 1923 році була заснована бібліотека академії, яка сприяє повному забезпеченню навчального процесу та науково-дослідної роботи кафедр з метою безперервної освіти медичних кадрів. Бібліотека створює умови для повного, якісного і оперативного обслуговування професорсько-викладацького складу, наукових співробітників, працівників структурних підрозділів академії, аспірантів, клінічних ординаторів, магістрів,

практичних лікарів (слухачів), інтернів, учнів коледжу та інших користувачів згідно з їх інформаційними запитами на основі широкого доступу до бібліотечних та інформаційних ресурсів, поповненням та створенням нових баз даних. Основна категорія користувачів – це практичні лікарі з фаховим досвідом та стажем роботи, які потребують особливої уваги. Найчастіше їм необхідна інформація щодо нововведень у медицині. Здебільшого лікарі літнього віку потребують допомоги в роботі з комп'ютером. Процес навчання на циклах спеціалізації, передатестаційних циклах та циклах тематичного удосконалення лікарів відрізняється рівнем знань користувачів, тому і робота бібліотеки з цими категоріями читачів має свою специфіку та потребує індивідуального підходу.

На сьогодні бібліотека пройшла певні етапи у своєму розвитку і впровадила передбачені технології та послуги.

Фонд бібліотеки академії складає понад 302 тис. примірників. Він містить наукову, навчальну, довідкову, методичну літературу у вигляді книг, журналів, авторефератів дисертацій, дисертацій, магістерських робіт, електронних видань та інших матеріалів. Okремо представлена колекція праць співробітників академії.

Специфіка бібліотеки залежить від особливостей навчального процесу медичної академії післядипломної освіти. Велике значення має формування фонду бібліотеки, більшість фонду бібліотеки складає наукова та навчальна література. Комплектування фонду бібліотеки академії відрізняється від комплектування бібліотек ВНЗ кількістю назв та примірників. Особлива увага приділяється поповненню, оновленню та розширенню складу фонду за тематиками, а також передплаті періодичних видань. Використовуються всі можливі джерела документопостачання: благодійні фонди, дари авторів, користувачів, видавництв, документообмін, надходження від офіційних

установ, міністерств, відомств. Всі види наявних у фонді документів відображається в Електронному каталозі.

Всі питання, пов'язані з комплектуванням фонду бібліотеки, вирішуються з завідувачами та викладачами кафедр академії.

Забезпеченість літературою залежить від одночасного навчання слухачів на циклах спеціалізації, передатестаційних циклах та циклах тематичного удосконалення лікарів. Курс навчання триває, від місяця до півроку. Постійно йде процес обміну літературою бібліотеки з користувачем, документи видаються строком від трьох днів до місяця цим відрізняється бібліотека академії післядипломної освіти від інших вузів. У нас майже 100% книгозабезпеченість, курс навчання невеликий кожного місяця поновлюється склад користувачів, одночасно в академії навчається приблизно три тисячі слухачів, цим пояснюється значна книговидача та обертаність фонду, за рік бібліотека обслуговує за єдиним реєстраційним обліком понад 11 тис. користувачів.

Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в бібліотеці проходило поетапно, починаючи 1995 року.

В процесі інформатизації бібліотека підійшла до розвитку електронних послуг (доступ до навчальної, наукової, довідкової літератури та періодичних видань на електронних носіях та в мережі Інтернет, віддалене замовлення документів та віртуальна довідка). На порядку денному створення відкритої бібліотечної системи.

У бібліотечній роботі використовуються різні методи інформаційно-бібліографічної діяльності: виконуються бібліографічні довідки, проводяться консультації, тематичні запити, індексування документів. У режимі «запит-відповідь» здійснюється оперативне інформування потреб користувачів як в традиційному, так і в електронному вигляді.

Бібліотечно-інформаційна система академії організована таким чином, що є можливість доступу до необхідної інформації через сайт бібліотеки.

Користувачі бібліотеки мають електронний читацький квиток, електронний формуляр. Ведеться електронне обслуговування, книги видаються за штрих-кодом.

На сайті бібліотеки розміщено електронний каталог, у анонімних користувачів з'явилась можливість здійснювати пошук у каталозі. Реалізовано доступ авторизованим користувачам через електронний каталог до електронних копій підручників, посібників, методичних рекомендацій, тощо. Є можливість доступу до ЕК 24 години на добу, 7 днів на тиждень.

Авторизовані користувачі мають можливість здійснювати попереднє електронне замовлення документів для видачі на абонемент, ознайомлюватись зі сторінкою користувача (історією обслуговування), новими надходженнями до бібліотеки.

Виконується послуга з електронної доставки документів, віртуальна довідка.

Електронний каталог, у якому подано бібліографічні описи фонду документів бібліотеки, налічує близько 100 тис. записів. Проводиться обробка повнотекстових електронних документів та внесення їх до інформаційно-бібліотечної системи.

Сайт бібліотеки оперативно поновлюється необхідною інформацією для навчального процесу.

У гуртожитку де проживають слухачі (практичні лікарі) в цьому році розпочали роботу 2 читальні зали з відкритим доступом до бібліотечного фонду, в читальних залах гуртожитку впроваджені Електронні системи захисту фондів і читачі самостійно беруть з полок книги, журнали працюють на комп'ютерах з Інтернет, там створені зони WI-FI доступу до Інтернет.

До пошукових запитів користувачів готуємо електронні бібліографічні покажчики, добірки. Бібліотека сприяє використанню співробітниками академії науково-метричних баз даних. Зараз фахівці бібліотеки працюють над створенням репозитарію, це дуже допоможе користувачам бібліотеки в навчанні.

У 2018 році виповнюється 95 років з дня заснування ХМАПО та її бібліотеки. На протязі цих років робота бібліотеки складається з повсякденної праці колективу в цілому та кожного співробітника окремо, які живуть проблемами і завданнями своєї академії, удосконалюючи всі напрямки роботи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Девять десятилетий государственного последипломного медицинского образования в Харькове // Международный медицинский журнал. - 2013. - № 4. - С. 93-95.

2. Марченко В. Г. Інтенсифікація навчального процесу на сучасному етапі модернізації системи освіти // Проблеми безперервної медичної освіти та науки. - 2011. - № 3. - С.29-31.

3. От института до академии – путь за 90 лет // Медицинская психология. - 2013. - № 4. - С. 88-91.

4. Харківська медична академія післядипломної освіти : 90 (1923-2013). - Харків, 2013. - 263 с.

5. Харківська медична академія післядипломної освіти: 85 років. - Харків, 2008. - 224 с.